

Asiantuntijuus velvoittaa

Eläinlääkärit ovat eläinten hyvinvoinnin asiantuntijoita. Tätä asiantuntemusta tarvitaan nyt, kun maa- ja metsätalousministeriössä valmistellaan eläinsuojelulainsäädännön kokonaisuudistusta.

Eläinlääkäriliiton eläinsuojeluvaliokunta on kahden vuoden ajan koonnut aktiivisesti tietoa puutteista eläinten hyvinvoinnissa ja nykyisessä eläinsuojelulainsäädännössä ja valmistellut ehdotuksia lainsäädännön kehittämiseksi. Eläinlääkäriliitto on järjestänyt tuotantoeläinten, seuraeläinten ja luonnonvaraisien eläinten hyvinvointia käsittelevät seminaarit, joihin kutsuttiin hyvinvoinnin tutkijoita sekä muita eläinten ja eläinsuojeluvalvonnan parissa toimivia alustamaan ja keskustelemaan aiheista.

Hyvinvointiseminaareissa hahmottuivat keskeisimmät ongelmat useiden eläinlajien hyvinvoinnissa sekä sen valvonnassa. Seuraeläinten hyvinvointia heikentävät muun muassa liiallinen yksinolo, lihavuus ja ulkonäköjalostuksen myötä lisääntyneet terveysongelmat. Tuotantoeläimillä pitopaikkojen ahtaus, vähäiset virikkeet ja epämukava alusta nousivat esiin. Hevosten hyvinvointia heikentävät vähäinen mahdollisuus vapaaseen liikuntaan ja lajitoverin seuraan sekä liian niukka karkearehun saanti.

Lainsäädäntöä muuttamalla voidaan korjata osa eläinten hyvinvoinnin ongelmista, mutta monet puutteet ovat korjattavissa vain muuttamalla eläinten omistajien ja kuluttajien asenteita valistuksen keinoin. Eläinlääkäriliitto onkin tiivistänyt yhteistyötään eläinsuojelujärjestöjen kanssa erityisesti lisätäkseen yleisön tietoisuutta jalostuksen ja pimeän pentukaupan ongelmista.

Uuden eläinsuojelulainsäädännön on turvattava nykyistä paremmin eläinten hyvinvointi ja mahdollisuus luonnollisten käyttäytymistarpeiden tyydyttämiseen. Lainsäädännön vaatimusten on oltava eläimen hyvinvoinnin kannalta merkityksellisiä ja lainsäädännön noudattamista on voitava valvoa yhdenmukaisesti.

Lainsäädäntöä uudistettaessa keskustellaan muun muassa siitä, mitä lisäkeinoja lainsäädäntö voisi antaa valvojalle toistuviin eläinsuojelurikkomuksiin puuttumiseksi, miten paljon ja millaista tilaa ja virikettä eri eläimet tarvitsevat voidakseen hyvin, onko täysritilälattia eri tuotantoeläimillä edelleen hyväksyttävä, pitäisikö koirien ja kissojen tunnistusmerkinnän olla pakollista ja pitäisikö koirien yksinoloa rajoittaa.

Hyvinvointitutkimuksen tuloksilla on oltava suuri painoarvo lainsäädäntöä uudistettaessa. Tutkimusten valossa jotkut yleiset tavat, kuten vasikoiden nupoutus ja porsaiden kastraatio ilman kivunlievitystä, ovat tarpeetonta kivun tuottamista ja ne pitäisi kieltää. Kaikkiin lainsäädännön uudistuksen yhteydessä nouseviin kysymyksiin ei kuitenkaan löydy yksiselitteistä vastausta hyvinvointitutkimuksista. Eläinlääkärien käytännön kokemusten perusteella voidaan yrittää paikata puutteellista tutkimustietoa. Asiantuntijuus velvoittaa eläinlääkäreitä ottamaan kantaa myös kiistanalaisiin kysymyksiin – ensisijaisesti eläinten hyvinvoinnin eikä esimerkiksi tuotannon kannattavuuden näkökulmasta.

Eläinsuojeluvaliokunta jatkaa tiedonkeruuta eläinten hyvinvoinnista ja sen valvonnasta ainakin kunnallisille valvontaeläinlääkäreille ja läänineläinlääkäreille suunnatulla kyselyllä. Valiokunta valmistelee Eläinlääkäriliiton hallituksen käsiteltäväksi ja hyväksyttäväksi eläinsuojeluun liittyviä kantoja. Valiokunta on myös tiiviissä yhteydessä eläinsuojelulainsäädännön uudistusta valmistelevaan työryhmään nimetyn liiton edustajan kanssa, jotta eläinlääkärien asiantuntemus saadaan laajasti hyödynnettyä lainsäädännön valmistelussa.

Päivi Labti

Suomen Eläinlääkäriliiton eläinsuojeluvaliokunnan puheenjohtaja ja hallituksen jäsen